

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . . 5 K — f.
Negyed évre . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint.

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

Az ország terhei.

Egyezeröttszáz millió korona akkora summa pénz, hogy egy szuszra alig meri az ember kimondani. És ezt a rengeteg összeget a jövő esztendőben be kell vennie a magyar államnak, hogy azokat az óriási terheket elviselhesse, amelyeket a költségvetésben magára vállalt.

Igaz, hogy a magyar ember az adót nem nagyon szereti és szinte borsózik a háta attól a gondolattól, hogy másfél milliárdot kell ennek a szegény országnak az állam feneketlen kasszába összehordania; de azért büszke önézettel olvashatjuk ki a nagy számok tömkelegéből állami életünk fokozatos fejlődését s a terhek alatt görnyedezve úgy vigasztalhatjuk magunkat, mint a debreczeni civis: hála Isten, mindenre telik.

Az állam költségvetése évről-évre és rohamosan emelkedik. A deficit réme azonban már régen eltűnt s a mérleg szép egyensúlyban libeg. A pénztári készletek minden évben nagy summákra rugtak, tehát az előirányzott bevételek meghaladták a kiadásokat. A kormánynak gondja volt a realitásra. És ámbátor a jövő évi költségvetés mindössze negyven és néhány ezer korona felesleggel záródik, azért nincs

okunk a deficitől való félelemre, mert hiszen a számok nagymesterének, Wekerle Sándornak a kezéből került ki a költségvetés. Magyarország miniszterelnöke pedig úgy el tud igazodni a milliók között, úgy be tudja osztani az ország jövedelmét s annyira ismeri a finánc művészet minden csinját-binját, hogy mire vége lesz az esztendőnek, a pénzrezervoárok fenekén bizonyosan fog maradni néhány milliócska.

Azt tartja a közmondás, hogy az adó és házbér miatt még senki sem ment tönkre. Okos közgazdasági politika mellett az adó az államokat sem juttatja a tönk szélére.

A nemzetre nézve csak az a pénz veszett el, amely improduktív célokra fogy el, a többi tőkévé válik azon beruházások által, amelyek a nemzet gazdasági és szellemi megerősödésére vezetnek. A nagy költségvetés nem jelent mindig nagy terhet s minél többet képes valamely nemzet célokra áldozni, annál gyorsabban halad, fejlődik s bizonyítékát adja gazdasági erejének.

Mi még nem jutottunk el odáig, hogy a közterhek szaporodása ellen ne kellene panaszkodnunk, de kétségtelen jeleivel találkozunk annak, hogy államháztartásunk rengeteg szükségletének előteremtése

ma kevesebb gondot okoz a kormánynak, mint amikor még néhány száz millióval kisebb költségvetéssel dolgozott az ország. Hitelünk megszilárdult, gazdasági életünk fellendült, az adóalanyok és adótárgyak megszorodtak, az adóvégrehajtások veszedelme csökkent. És ha gazdasági megerősödésünk elé nem gördülnek nagyobb akadályok, eljutunk odáig is, hogy a közterhek a jövedelemnek sokkal kisebb részét veszik igénybe, mint ma s az állam jövedelmének legnagyobb része onnét kerül ki, ahol a fokozottabb adótétel sem támadhatja meg az adózó polgár existenciáját.

A jövő évi költségvetés bizonyossága annak, hogy ez a kis ország, amelyet még szerencsétlen közjogi helyzete is gyengít, mekkora áldozatokat hoz a kulturáért, a szociális és gazdasági haladásért. Az új idők változott követelményeinek milliókkal tesz eleget a kormány s azok az intézmények, amelyek egyes osztályok védelmére és megerősítésére szolgálnak, folytonosan szaporodnak. Az állam nivelláló ereje érvényesül a szociális alkotásokban s a kormánynak gondja van arra, hogy megerősítse azokat a sáncokat, amelyeket legjobban dönget a gazdasági érdekharc és a nemzetellenes áramlat.

A nagymosás.

»A szerelmes ember olyan mint a gyufa, mikor lángra lobban, elveszti a fejét.«

Ezt én olvastam valahol. Amit olvasok, nem mindig hiszem el. De ezt elhiszem, mert velem történt meg. Pedig még csak lettem volna szerelmes, ha közbe nem jön a nagymosás.

Hogy röviden rátérjek a dologra, hát rendes sétámat végeztem. Ez a rendes séta abból áll, hogy azon hetenként ötször-hatszor előforduló nyugtalan éjszakáim után, mikor rendesen reggel felé szoktam haza kerülni, másnap egy jó sétát teszek a ligetben. Akkor is azt végeztem. Gyantulanul ögyelgek, mikor látom, hogy előttem egy tetszetős hölgy megyen. Hátulról teljes bizonytalanságban voltam a korát illetőleg, de a ruganyos, szinte rithmikus járása, formás alakja sejtették mindjárt, hogy ha más nem, hát az annyira elcsépeelt Balzac korabeli nő lehet. A különlegességeket mindig óhajtottam, tehát meggyorsítottam lépteimet.

Sejtésem egyszerre 50 százalékkal szállt. A ruhákhoz és szövetekhez nem értek, hát nem tudom milyen ruha volt rajta. De mintha csak ráöntötték volna. Sok színész nem tud így domborítani, mint ahogy az a szürkésbarna costum tudott ónagyságán. De ez még mind semmi! A hölgy sikkes mozdulattal felemelve fogta

szoknyáját és én láttam egy pár csinos fél lakkeipőben gyönyörű lábakat, de csak nagyon félig és ezek a lábak fekete harisnyába voltak foglalva, mely harisnyákon nagyon izlésesen négylevelű lóherék voltak himezve. És amint fogta szoknyáját, az alja felfelé félbal kanyarodásba került, úgy hogy lehetett látni az alsószoknyát is.

Még most is eláll a lélegzetem, ha rá gondolkok, hát még akkor. Hiányos szabászati ismereteim folytán nem tudom megmondani, hogy miből volt, csak annyit, hogy fehér volt. De a munka! Az volt valami mesés! Legalul esipke volt és az egész olyan tetszetősen fodrozva. Körös-körül meg himzés. Lótusz virágok közt klematisz girlandok.

Lótuszvirágok és klematisz girland! Aki ilyen applicatiót visel, az nem lehet más, mint egy nagyon szép barna, éjfélete szemű, piros ajku, nevető fogsoru isteni teremtés. Így hátulról látva is ezt a fenséges tüneményt, éreztem, hogy kezdek gyufa lenni. Na de lássam, hogy néz ki elülről, hadd lobbanjak lángra. Előre törtetek, hogy majd szembe kerülve vele, jól megnézhessem, a tünemény azonban egyszerre csak, mielőtt elérhettem volna, eltűnt. Nem a föld nyelte el, hanem egy egyszerű kis sárgára meszelt ház. Annak a kapuján bement és én többet nem láthattam.

Most két sejtés állott előttem. Vagy látogatónak ment a házba, vagy ott lakik a házban. Ha látogatónak ment, én kibirom addig várni, míg csak kijön. És tényleg el is kezdtem a ház előtt le s fel sétálni. Ott sétáltam jó sokáig, de nem jött ki. Ugy látszik, itt lakik a házban. Hát most? Kitől tudjam meg, hogy kiosoda, micsoda, mikor ebben a házban, de még a környéken is nem ismerek senkit. Bizzam a véletlenre, míg megint összekerülök vele és akkor is hátulról?

A kapura nézek kinos tépelődésben és agyamon örömsugár villant keresztül. Egy cégtábla volt kifüggesztve és rajta ékes betűkkel lehetett olvasni:

HIBÁCSKA MIHÁLY
csizmadia mester.

Megvan!

Bemegyek Hibácskához, rendelek nála cipőt és közben megtudom, hová lett az én tüneményem. Beállítottam hát Hibácskához.

— Maga a mester?

— Vagy igen!

— Egy pár jó cipőt csináltatnék.

— Olvasta az ur a cégtáblát?

— Igen.

— Nahát! — és evvel otthagy a műhely közepén.

A költségvetésben szinte óriási összeggel szerepelnek a személyi járandóságok, amelyek legtöbbször szokták kihívni az úgynevezett produktív osztályok kritikáját. Pedig ezek az emelkedő tételek kényszerű következményei az életviszonyok átalakulásának s a fogyasztó osztályok megerősítése nem kisebb érdeke a nemzetnek, mint a produkció emelése. Új politikai és társadalmi alakulások előtt állunk s a nemzet minden rétegét, amely nemzeti létünk fentartására, ősi intézményeink megoltalmazására hivatva van, meg kell erősíteni és ellenállónak kell tenni, nemzeti céljaink érdekében. Az a sok millió, amit az állam személyi járandóságokra fordít, a forgalom csatornáin visszajut a produktív osztályok kezébe s biztos talajt teremt egy nagy osztály elhelyezkedésére. Ez a talaj azonban a nemzet közös java, egy nagy tőke, amely mindnyájunk javára kamatozik.

Közgazdasági viszonyaink javítására sok millió van előirányozva, kulturánk emelésére szintén hatalmas összegek szolgálnak s végre a közegészségügy fejlesztésére is felvehetett egy nagy tételt a kormány. Régióta közóhajt képező, vajudó kérdések várnak megoldásra a jövő esztendőben s ezek fontosságáról milliók beszélnek.

A nagy áldozattal szemben az a tudat vigasztaló, hogy haladunk minden téren s a másfél milliárd nem lesz gyümölcstelen, mert lehetetlen az, hogy az az erőfeszítés, amelyet a nemzet kifejt, meddő maradjon. Vissza kell annak térülnie anyagi és szellemi tőkékben utódaink számára.

A munka.

Véget ért már azon időszak, amelyben a nemzetek sorsát pusztán a kard hatalma s a katonai rátermettségnek ereje döntötte el. Ma olyan tényezővé a legfontosabb szerep a nemzetek nagy küzdőterén, a melyek a régmúltban

alig számítottak valamit. Ma már nemcsak a dicsőségért patakok a vér: nemcsak azért, hogy nyelvén és műveltségének szerezzon tét az egyik nemzet a másikkal, hanem legfőképpen azért, hogy termékeivel árássa el azt, akár nyers, akár feldolgozott alakban. Mert a kereskedelem nemcsak anyagi, hanem sokszor nagy erkölcsi erőtenyezőket is rejteget magában. A szükségleti cikkek révén bejutnak az idegen országba az illető nép sajátosságai s a hátramaradtabb tőlük tanul haladói, tőlük lesi: miképpen dolgozhatja fel az anyaföld természetadta termékeit azzá, hogy művelődése egy szinten álljon a többi nemzet magasabb kulturájával.

Elmult az az idő, amikor még a harcias fajjellem szerzett tiszteletet egy népek. Mostanában nem a győzelem, hanem a győzelemmel való élés teszi a népek becsülését. Ily célok felé gravitál minden olyan nemzet, amely számot tart arra, hogy műveltségét mondassék.

A már régóta első ipari állam, Anglia, viszi a vezérszerepet egy a világkereskedelemben, mint minden más hatalomban. Az utolsó évtizedek mesés haladásával azonban az Egyesült Államok is melléje csatlakozott. A világkereskedelemben tehát az angolszász faj e két hatalmas országa dominál. A hatalom és kereskedelem pedig egymással az ok és okozat összefüggésében van. Az ipar megteremtette Magyarországon is a kereskedelmet, mely azonban még korántsem felel meg a várakozásoknak. A praktikus angolok és amerikaiak kereskedelmük segítségével olyan nagy társadalmi befolyást szereztek maguknak, amivel sok más nép nem dicsekedhet akkor sem, ha kardjával szerzett érvényt a nemzetiségének. Az a társadalmi befolyás érvényesül aztán az irodalomban és művészetben is, mely Angliában kifejtett, úgy hogy az egész intelligens világ az angol fajjellem felé törekszik.

Ez a törekvés addig természetes és jogosult, amíg az egyes nemzetek karaktere a sok rája hatás ellenére is épségben marad, ámde öngyilkosságot követ el azon nemzet, amely egészen átadja magát egy másik nemzet kulturájának. Ezzel megtagadja önmaga létét és nem érdemes arra, hogy továbbra is nemzetnek mondassék. A nemzetek karakterisztikuma pedig sajátos nyelvéből, a történelem folyamán sajátosságosan kialakult szokásaiból és hagyományaiból áll, melyekhez ragaszkodni szent kötelessége mindenkinnek, a ki a hazafi nevet nagyra becsüli. Ebből az ösztönöszerű törekvésből kell magyarítani azt a nagy felbuzdulást, ami időről-időre egy nemzetet erőteljes, hogy nyelvét idegen befolyás alól purifikálja és hogy történelmi emlékeit egybegyűjtve kegyeletesen visszagondoljon zivataros múltjára. Lépést kell ugyan tartani más népek haladásával is, de e haladást oly módon kell érvényesíteni, hogy azt teljesen a magunk egyéniségére

alkalmazva bevonjuk a nemzeti jelleg zománcával. Így azután minden vívmány csak eszköz a nemzet megerősítésére.

Magyarország egész életében az idegen fajok hegemoniája ellen küzdött. Rajta volt a török rabigája és eleveztette azt, tatárok vad esordái üldözték őt és ő sok vér árán bár, de szerencsére kikerülte az uralmukat, a mult században germán elem fenekedett reája, de ezer balszerencse között is megállotta helyét. A magyar nyelv és magyar tradíció ismét ott van, ahová kívánczolt. De a hatalom eszközeit ma sem becsüli meg kellően. — A magyarság — fájdalom — a régi baliteletek hatása alól csak nehezen bontakozik ki. Benne van ez maradi természetében. Nem tartja még uri dolognak az ipari és kereskedői foglalkozást és inkább viseli az uri lét kényelmes és cifra nyomorát, semmint hogy a munka nyújtotta áldások után törje magát.

Lám Amerikában nagyobbak és előkelőbbnek tartja a közvélemény azon eredményt, amelyet valaki a kereskedelmi és ipari terén elér, a hivatalnok s az egyéb lateiner pályákon elnyert sikereknél. És csak ez a felfogás emelte az Egyesült államokat világhatalomban és gazdagságban a többi nemzetek élére.

Csak az ő példája követésével lehet megmenteni a magyar fajt a modern gazdasági élet számára; a mit más fajok ipari fölénye révén neki kell majd megsínylenie s lehet szülőhazájukon is foganatosítani azon áldást, a mely az okos és kitartó munkának gyümölcse. Mert Magyarország csak akkor állhatja meg sikerrel a helyét a nemzetek versenyében, csak akkor teheti boldoggá és szilárdá jövőjét, ha nem a multja régi dicsőségét idézgeti, hanem a nagyobb szorgalommal felvett munka eredményei fogják képezni a főbűszkeségét.

Aktualitások.

(Panama.) (F. É.) Gyomor legyen, amelyik meg nem underodik az örökös gyanusztástól, amely rendszeré lett. Ahány intézkedést még tett a kormány, mindegyikre ráhúzták a panama vádját. Munkásházakat építenek?! Ahá, kedveskedni akarnak holmi kisajátításokkal az ott lakó szavazóknak. Amellett maguk is zsebvágnak jó egy pár ezer korona províziót! Pályadíjakat osztogatnak, tanulmány utra küldenek tehetséges művészbereket? Hatalatlan, micsoda botrány, osztzkodni akarnak a kiszemelt művészettel az ösztöndíjon. És ez így van, az egész vonalon végig.

Bizonyos, hogy a mostani kormány egy esztendő alatt többet dolgozott, több reformot valósított meg, mint az előbbi éra kormányai egy-egy évtized alatt. És talán van benne egy kis való-

Na még ilyet nem élveztem. Örült ez vagy szemtelen!?

— De hát micsoda eljárás ez? És miért nem csinál?

— Mert én csizmadia mester vagyok és csak csizmát csinállok. Punktum!

— Hát csináljon akkor csizmát.

— Az már más. Tessék leülni.

Mintha csak érezte volna a cseszke, hogy egészen rá vagyok utalva és hogy csak tőle tudhatom meg, merre találhatom meg Theklámat. Na igen, mert a nagy tépelődésben az én eszményi lelki állapotom a lótosz virágos nőt elkeresztelte Theklának.

Hibáska elkezd mértéket venni. Na most!

— Mondja csak mester . . .

— Ne tessék félni, vigyázok a tyukszemére.

— Nem azt akartam mondani, hanem . . .

— Tudom. Nem harmónikásat, hanem jó komótosat csinállok.

— Elhiszem, hanem csak azt akarom kérdezni, hogy ki volt az a hölgy, a ki az előbb ide bejött.

— Ide nem jött senki egész délután, csak az ur.

— Nem ide a műhelybe, hanem a házba.

— Mit tudom én.

— Hát ki lakik ebben a házban?

— Egy toronygombaranyozó.

— Van családja?

— Nincs! Kutyákat dressziroz.

— Hát még ki lakik itt?

— Egy vasesztergályos, de annak sincs csak egy rém süket gazdaszonya. Aztán lakik egy öreg harisnyastoppoló asszonyosság; az igaz, hogy annak van egy lánya, de már az is kezd öregedni, mert pupos a szerencsétlen. Más nem lakik.

— Nem értem . . .

— Pedig elég világosan beszéltem.

— Na jól van . . . csak aztán takaros legyen a csizma.

Már most mit csináljak? Így elveszteni a fonalat, mely a lótosz és a klematiszhoz vezet, sok egy hányatott kebelnek. Nem is tudtam a nyomára jönni. Kezdtém magam a lemondásba belegyakorolni.

Egyszer csak . . . De előbb meg kell tudni, hogy a háziasszonynak mosó és vasaló intézete, meg egy megtermett, de egészen érdektelen leánya van, akit még hozzá Náninak hívnaak.

Hát a mint megyek egy délben haza, mit látok? Ugy-e azt hiszik, hogy az elvesztett hölgyet? Nem egészen. Ott a szárító kötélén a többi fehérenemű közt volt kiterítve egy alsószoknya. A világ összes alsószoknyái közül rögtön fel lehetett volna ismeri. Legalul csipke volt és az egész olyan tetszetősen fodrozva.

Körös-körül meg himzés. Lótosz virágok közt klematisz girlandok.

Egyszerre büszke lettem kitartásomra, mert láttam, hogy azt siker koronázza. Most már meg van a fonál megint. A háziasszonyom majd megmondja, hogy kié és hol lakik. Csak egy aggasztott iszonyuan.

Van már körülbelül jó három hete, mikor ezt az alsószoknyát használatban láttam. Lehet különben, hát honnan is tudnám, hogy elég azt akkor is mosásba adni.

Ott ögyelegttem egész feltűnően az udvaron, míg végre kijött a háziasszonyom. Oda fordulok hozzá.

— Lelkem Farkucáné, kérdek én magától valamit.

— Na?!

— Kié ez az alsószoknya?

— Melyik?

— Ez itt ni! A lótosz és klematiszszal.

Farkucáné arcán mosoly játszadozik és biztos fölénytel tekint reám.

— És miért kérde lelkem Schillervein ur?!

— Mert olyan nagyon szép.

— Másért nem?

— Mert hogy olyan nagyon kiváló.

— És még mindig másért nem?

— Meg hogy . . . de tudja ez köztünk maradjon . . . egyszer láttam egy hölgyön, a

szinőség, hogy e sok reform között akad olyan is, mely nem épen nevetséges, figyelmet sem érdemlő, hiába való kísérletezés.

Hogy van mégis az, hogy sokan vannak, akik adáz gyűlöletük tájtévkása közben még ennek lehetőségét is elvitatják, és a mostani kormány embereit mind úgy festik, hogy ez csupa Sobri Jóska, Spanga Pál, de a legjobb esetben is két balkézszel megáldott ügyetlen, szerencsétlen flótás?

A sajtóban nem egy helyütt találjuk meg ezt a szenvedélyes hangot, mely minden kormányintézkedést lekicsinyel és nem gondolja meg, hogy ezáltal maga válik csupán nevetségessé.

Hiszen igaz, a vak gyűlölet sok mindent ment, de talán ekkora elfogódottságot még ezen emberi gyöngöszséggel sem lehet megmagyarázni. Akik így írnak, nem elvakult fanatikuskok, hanem ellenkezőleg, igen higgadtan és megfontoltan gondolkodó ravasz számítók.

Tele torokkal szórják a rágalmat és pedig oly formában, hogy ez ellen mi megtorlást sem lehet szerezni. Mert végre is, Apponyi Albert nem állhat oda pörösködni, mert őt farizeusnak, klerikálisnak, köpönyegforgatóknak, meg tudja isteni, mi mindennek mondják. Hiszen mindezt nem vág az egyéni becsületbe, a politikai becsület ellen való rágalmakat pedig a büntető törvény nem üldözi. És ép oly keveset tehet Kossuth azon vád ellen, hogy ő Szerényi nélkül tehetetlen. Ha nem is említjük fel, hogy egy miniszternek már az is megbeesülhetetlen érdeme, hogy kitűnő munkaerőket választ maga mellé, még akkor is nevetséges marad ez a vád, mert hiszen épen Kossuth éveken át bebizonyította, mikor még nem volt miniszter, hogy a legkitűnőbb és legintelligensebb politikusok egyike.

Undorító és izléstelen, hogy akad a magyar sajtónak olyan munkása, aki szemenszedést sértések özőnével árasztja el azt a kormányt, mely annyi áldásban részesítette a nemzetet. Semmi sincs hiba nélkül, még a napnak is vannak foltjai, de hát azért csak annyi izléssel lehetne rendelkezni, hogy nem hányunk sarat a közéletben szereplő nagyságokra, csak azért, mert politikai felfogásuk véletlenül nem egyezik a mienkével.

* * *

(Klikk.) Egy jelentős férfiakból álló társaságban szó esett az ugynevezett klikkrendszeréről. Elkoptatott frázis ugyan ez is, mint sok más téma, amely a fehér asztal mellett felvetődik, de azért nálunk még mindig lehet róla beszélni. Különösen abból a szempontból, hogy mennyiben érvényesül nálunk a multnak ez a jellegzetes maradványa.

Többé kevésbé mindenütt kialakulnak olyan társadalmi csoportok, amelyeket klikkeknek lehet nevezni. Az a társadalmi állapot azonban, amely kizárólag a klikkek uralma alapján nyugszik, a mi specialitásunk.

Elkezdve a legesendesebb falutól fel a leg-

hibe a nélkül, hogy láttam volna az arcát, csak pusztán az alsó-szoknya segítségével működő fantáziám erejével, halálosan beleérdeklődtem.

— Azt elhiszem. Mert amilyen szép ez az alsószoknya, olyan szép az is, aki viseli.

— Édes Farkuczáné ne kinozzon. Mondja már, hogy kié?

— Hát kié lenne másé, mint . . . a lányomé.

— A Nánié?! Jujj! . . . és szinte éreztem, milyent pottyantam az álmok rózsás világából, a való sivár rögeire.

De Farkuczáné úgy látszik, hogy mást akart arcomról ezen kijelentésére leolvasni, nem pedig olyan reményt vesztett, borongó hangulatot látni. Szinte sértődve is kérdezte:

— Talán van valami kifogása?

— Nekem? Már miért lenne?! . . . Csak azt nem bírom megérteni, hogy egy mosóné leánya hogy jön ahhoz, hogy ilyen alsó szoknyát viseljen!

— Mit? Egy mosóné leánya? Tudja meg maga goromba fráter, hogy ez a mosóné mindig van olyan finom nő, mint akárki és hogy a leánya még finomabb.

— Nézze csak asszonyosság! Ezt is elhiszem; de minek adják akkor csak négy hét múlva mosásba az alsószoknyáját?

Ezekkel a gorombaságokkal tartoztam füstbe

magasabb politikai körökig, mindenütt a klikk dominál és mindenütt gátját képezi az egészséges társadalmi alakulásnak.

Hogy mi a klikk és mi a klikk rendszer, azt bajos megmagyarázni. Azt érezni és tapasztalni kell. A tapasztalatot azonban mindenki megszerezheti az életből. Csak tekintsen maga körül és látni fogja, hogy mindenütt alakul egy erős, szinte szerves összefüggésű acélgyűrű, amely maga alá gyűr minden érdeket, megszerez minden előnyt, kihasznál minden összeköttetést, hogy tagjai minél jobban boldogulhassanak. Az acélgyűrű mindenbóvá kinyújtja láthatatlan vaskarját, ahol előnyt lehet szerezni. Nemcsak a közéletben, társadalmi és gazdasági téren érvényesül a klikk, hanem sokszor a tudomány és művészet birodalmában is ettől függ az érvényesülés.

Ahol azután a klikkrendszer meghonosult, ott érezteti is romboló hatását. Forrása az egyenetlenkedésnek, a féltékenységnek s utját állja minden olyan akciónak, amelyhez a társadalom egyetemes erejére van szükség.

A vármegyéket szokták a klikkrendszer melegágyainak tartani. És volt idő, amikor ez az állítás nem volt alap nélküli. A partikularizmus tényleg megteremtette a klikkrendszert, amely ráfeküdt a közéletre s azt a saját izlése és érdeke szerint igazgatta. Itt ott az osztályuralomban eszesosodott ki a klikkek összes törekvése, amely rendszerint a gyengéket csoportosította, mert klikkre csak a gyengéknek van szükségük. Minél erősebbek a közélet vezetői, annál inkább eltűnik a klikkrendszer, miután érvényesülni nem képes.

Tiszta kezű, tiszta jellemű és erős férfiak egyéniségük erejével letörlik a klikkeket anélkül, hogy a kezüket ki kellene nyújtaniok. A vasgyűrű elpattanik, a lábából egy szem kiesik és szabadabb lesz a tér, amelyet azelőtt szűk érdekcsoportok állottak körül.

Nézzünk szét Zalavármegyében, vajon nincs-e igazunk? Gróf Batthyány Pálnak a klikkek fölül emelkedő egyénisége eltűntette a klikkrendszer utolsó nyomait is. És ámbátor a mi vármegyénk soha sem volt annyira a klikkek marta-léka, mint például a Tiszák országa, Bihar; vagy a szomszédos mintavármegye, mégis úgy érezzük, hogy friss élet költözött a vármegyébe s közéletünk átalakult és újraszületett. Azok a kísérletek, amelyek klikkek szerint akarják széttagolni a társadalmat, meddők maradnak, mert mindenütt, ahol a szép pattant gyűrűt össze akarják kovásolni, megjelenik egy erőlyes kéz, amelyre nekünk még nagyon sokáig szükségünk lesz s adja a gondviselés, hogy sokáig meg is tarthassuk.

* * *

(Csáky és pemét.) Aki a falvakban jár, megtalálhatja minden ház kerítéséhez kötözve a csákyt és pemétet. A csáky egy hosszú rud, amelynek végén rozsdás vaskampó diszeleg; a pemét pedig egy valamivel rövidebb pózna, amely-

ment reményeimet kárpótolni. Ha már felizgatott képzeletem akadályozva van örökre a továbbműködésben, legalább legyen csalódásomban részesem is. Igaz, hogy végső kijelentésem után futottam be szobámba a nagy szóárdat elől, mely miként a teknő lyukán kiömlő víz, omlott a Farkuczáné szájából.

Alig gyűjtök rá egy szivarra, kopogtatnak az ajtómon.

— Lehet!

Egy kölyök táncol be egy pár monstrum barkedél.

— Schillervein ur, a gazdám elküldte a eszímákat!

Hát higgadtságotam dicseri, hogy adtam a kölyöknek egy hatost és ráördítettem, hogy fusson és csak mikor elfutott, vágtam oda a eszímákat a falhoz, mert másképp a kölyökkel együtt oda vágtam volna.

Csak aztán gondoltam meg a dolgot. Mégis van egy kis szerencsém. Mert, ha a Náni, a kité én balga eszményileg Theklának kereszteltem el, olyan házba megy véletlenül, ahol nem eszímadia, hanem orgonakészítő lakik, akkor nekem orgonát kellett volna csináltatni. És akkor mi a fészkes fülemilét csinálnék vele?

Hantke Emil.

nek a végére régi zsupp van kötve. Legtöbb helyen a zsuppot letépte a vihar s egy kusza szalmaesutak jelzi, hogy a pemét valaha új volt.

A tisztelt olvasó bizonyára tudja, hogy ezek a szerszámok mire valók. Az idegen azonban sehogysem tudja kifundálni a csákyt és a pemét jelentőségét, mert ilyesmit Nyugateurópában nem igen mutogatnak.

Kénytelen voltam tehát utitársamnak: egy német katonának megmagyarázni, hogy a kerítéshez kötött szerszámok voltaképpen tűzoltóeszközök, amelyek azért vannak a kerítéshez kötve, hogy a főszolgabíró is lássa.

A német mosolygott. És a németnek igaza volt. Mert a csákyt és a pemét vajmi gyarló eszközök, különösen akkor, amikor úgy oda vannak kötözve a palánkhöz, hogy meg se lehet őket mozdítani és a szalmakötegből csak néhány szál reves szalmát lenget a szél. A póznák közelében ott van rendszeren a vizeskád is, amelyben azonban csak olykor akad víz. De ott kell annak lenni, mert úgy parancsolja a szabályrendelet és a törvény s ha hiányzik, irgalmatlanul kiszabják a büntetést a hatóságok.

Távol legyen tőlünk, hogy beeszméreljük a csákyt, pemétet és vizes hordót. Csak egyetlen egy esetet szeretnénk tudni, amikor ezek elejét vették a tűzveszedelemnek, vagy hogy csak a tűzoltásnál eredményesen használtattak volna. Az érdemes tűzoltó szerszámok tűzvész alkalmával ott égnék el a kerítés mellett, ahová cégernek állította a nagy rend.

A csákyt és pemétet akár szimbolumnak lehetne használni, amikor közigazgatási intézményeinket jellemezni akarjuk. Száz és száz olyan tilalom és parancs van a törvényekben és rendeletekben összezsúfolva, amelyeknek gyakorlati értékük nincs. Sőt eleve tudták a rendeletgyártók és törvénykészítők, hogy nem is lesz. A közigazgatási hatóságok pedig, amelyeknek a sok tilalom és parancs betartása felett kell öröködniük, merevén meg vannak arról győződve, hogy amit követelnek, csak olyan hasznosak, mint tűzveszedelemben a pemét, de a rend megköveteli a szigort. Mert hát rendnek muszáj lenni. A rendet azután papiroson meg is csinálták úgy, hogy aki Magyarországon viszonyait a törvények és rendeletek alapján tanulmányozza, azt hiszi, hogy ez egy mintaország, ahol a hatóság figyelme mindenre kiterjed, a falvak ragyognak a tisztaságtól, a közegészségügy semmi kívánni valót nem hagy, a közbiztonság mintaszere, minden községben jeles tűzoltócsapat van s a csákyt és pemétet nem is engedik a veres kakast felröpülni a házak tetejére.

Nos igen, a rendeletek szépek, jók, modernnek, de az életben semmivé válnak. A tűzrendészeti szabályokból az életben megmarad a pemét, a csákyt és egy üres lugos kád; a falusi rendőrségből a házról-házra adott bot, a közegészségügyi intézkedésekből a be nem sározható, de örökké zárt ablak. Szóval minden csak: tessék lássék. A földolag, hogy a főszolgabíró ne büntethessen. A pemét és a csákyt megvan. A többi: füstös konyha, egymásra zsumolt szalmás viskók, a házvégeiben levő ganajdomb, szalmakazal, az mellékes.

Van nálunk rend bőven!

* * *

(Sok a jogász.) A szegedi kamara ügyvédjei arról tanácskoztak, hogy az ügyvédek nem tudnak megélni, sokan vannak és rosszul fizetik őket. Szóval nincs kenyerük és ami kevés foka van, ahoz is sok az eskimó.

Az érettségizett ifjak legnagyobb része ezuttal is a jogi pályát keresi föl s mi sem természetesebb, mint hogy legalább nyolevan százalékuk ügyvéd akar lenni.

A magyar társadalomnak, kiváltképpen az értelmiségnek régi baja, hogy tulteng benne a jogi tudományok utján való kenyérkereset szeretete. — A kispolgár, aki nagy kiállással érettségiztetette fiát, rendszerint papot vagy fiskálist akar belőle faragni, mert szerinte a pap is könnyen él meg, meg a fiskális is. Miután azonban papnak csak megkötött számban veszik fel az embereket, míg a jogi pályára mindenki mehet, természetes, hogy főlöseges erővel az a pálya rendelkezik. Százszámra járnak az ügyetlen ügyvédek a fővárosban és a vidék városáiban.

De azért a magyar társadalom nem okul. Budapesten a tudomány legfelsőbb csarnokát két hónapos esőnd után ezernyi ifju ember elke-seredett csatakiáltással tölti be. A tudomány-

szomjas fiatalság, kezében indexel, zsebében kétszáz, vagy két koronával és a lelkében kitünő apai tanácsokkal fölfegyverkezve ostromolja a rektori hivatalokat, hogy minél előbb fölfogadott tagja legyen az Alma Maternek és hogy megtegye az első lépést azon az uton, amelynek végén a diploma pihen.

Vagyonról, hatalomról és dicsőségről álmodoznak, a családásokra, a keserűségekre, a nyomorgás ezernyi változatára azonban ki gondolna közülök? S amíg reményektől repeső szívvel nézegetik a tantermeket, a tudós tanárokat, az ügyvédek nagy serege nem győzi a jajtatót a koldussors miatt, ami végzetesen ránehezedett az ügyvéd-pályán szorongók nagy tömegére. Hét-nyolc évig kinlódik az ügyvéd, míg a diplomához juthat és amikor végre kézhez kapja az annyira áhított kutyabőr, folytatathatja a kinlódást és a nyomorgást ott, ahol elhagyta. De akkor már legalább van diplomája és ez nagy dolog, mert Magyarországon a diplománál kezdődik az ember.

A szegény diák is a diploma után törtet s mivel legfényesebben mégis csak az ügyvédi címért lehet éhezni, addig körmöl harminc negyven forintokért, míg eléri a célját. Akkorra már régen elkoztak a reményei, az évtizedekig tartó szűkölködés már letörölte arcáról a fiatalság zománcát és megfakulva hajótörötten várja az első klient, aki adós marad a négy koronás ügyvédi díjjal. Mikor azután rájön, hogy a négy koronás bíróság megítélt díjából nem tud megélni, akárhány a tisztesség keskeny mesgyéjén kezd tojástáncot lejteni, s ha jól megy neki, még le sem szédül az erkölcsi megsemmisülésbe.

Járvány fészkek.

Zalaegerszeg város abban a kellemes helyzetben van, hogy a járványos gyermekbetegségek minden osztályban megjelennek. Ha a difteritisz elmúlik, ellátogat hozzánk a vörheny, azután jön a szamarkehe, a kanyarót és bárányhimlőt pedig már kutyába se vesszük.

Vérmes lokálpatrioták mégis azt hirdetik, hogy Zalaegerszeg rendkívül egészséges város, mert a nagy kolera idejében a veszedelmes nyavalya Szentiványig eljött, de ide nem merete benyújtani a kaszát. Ennek a nagy diadalnak pedig az volt az oka, hogy Zalaegerszegen az emberek olyan szalmaházakban laktak, amelyeknek eresze a földig ért, a Zala vize a házak oldalait nyaldosta s a szobákban levő jótékony penész szag megölte még a kolerabacillust is.

Ezek az egészséges lakások még ma is megvannak és osodák csodája, hogy a járványok mégis megjelennek, szinte matematikai pontossággal, minden ősszel és tavasszal.

Ezidén a vörheny uralkodik. Az elemi iskolákat nem tudják megnyitni s azok — minden valószínűség szerint — október hó közepéig zárva maradnak, mert ha a járvány befészkel magát a szegény emberek túlszűrt tanyáira, azt egykönnyen nem lehet kiirtani.

Természetes, hogy a gyalázatos betegség leginkább azokban az utcákban dühög, ahol a szegénység tenyázik. Mert nálunk még hála Isten a szegény embernek sok a gyereke, de fájdalom, gyalázatos a lakása.

Tisztelt elődeink nem sokat törődtek azzal, hogy a házhelyeket a képtelenségig elaprózzák s a parányi udvarokat telerakták disznóállal és istállóval. Ez még nem volt elég, hanem megengedték azt is, hogy a járványfészkek tözsomszédságában, ingoványos, talajvízes, iszapos réten új városrészt építsenek, amelynek házain alig áll meg a vakolat a nedvességtől. Egészséges ivóvízről máig nem gondoskodtunk és szinte csoda, hogy a tifusz is nem tesz egy kis látogatást.

Van olyan utca is, amelyen egy poshadt, büzös árok vezet keresztül s néha egy megboldogult macska teteme uszik a békanyáltól zöld vizen,

olyan büzt támasztva, hogy az indusok toronytetetjével vetekehetnek.

Az egész város a rendszertelenségnek, a megfontolatlanságnak és az előrelátás hiányának jeleit hordja magán; az alsó utcák valóságos járványfészkek. Egyik kunyhó a másik mellett; míg a város tövében, egészséges emelkedésen a püspöki uradalom ökrei laknak és szántják buza alá azt a területet, amely egyedüli helyes terjeszkedési iránya lehetne a városnak. Azaz hogy volna még egy hely: a Jánya alatti terület, ott azonban a marhavásártér vagyon. Az épületek tehát belemásznak a posványba.

Ezeket a bajokat immár segíteni aligha tudunk. Ugy agyonépítettük magunkat s az építési költségek annyira felszöktek, hogy az összezsufolt és egészségtelen házak még száz esztendeig sem alakulnak át jó lakásokká.

Ezek az állapotok, amelyek a járványok terjedésének hatékonyan kedveznek, a fokozottabb védekezést teszik szükségessé. Nem mondjuk, hogy a hatóságok e részben nem teszik meg a magukét — papiroson. A szigorú rendeletek dacára is megesis azonban, hogy a betegek, vagy a fertőzött családok elkülönítésére vonatkozó utasításokat nem tartják be. A szülők beteg gyermekeik ágya mellől hivatalba, műhelybe járnak anélkül, hogy magukat elkülönítsék vagy fertőtlenítsék. A kór azután terjed s egymás után szegezi ki a rendőr a piros cédulákat a kapukra. A figyelmeztető jellel azonban kevesen törődnek.

A múlt héten, amikor azt hittük, hogy végre megszabadulunk a járványtól, ismét több megbetegedés fordult elő. Most már tehát itt az ideje annak, hogy úgy az orvosok, mint a hatóságok a legerélyesebben lépjenek fel, mert az a veszély fenyeget bennünket, hogy a járvány végignyargal az egész városon és az iskolákat egy esztendeig zárva tarthatjuk.

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

A Nagykanizsa, Kőszeg és Kismarton állomásokon elhelyezett cs. és kir. katonai csapatok és intézetek számára az 1909. évi január hó 1-től 1909. évi december hó 31-ikéig terjedő időre szükséges kenyér és zab szállításának biztosítása céljából a soproni cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál 1908. évi október hó 10-én délelőtt 10 órakor ajánlati versenytárgyalás fog tartatni, amely időpontig az ajánlatoknak a tárgyaló bizottsághoz be kell érkezniük. A részletes föltételek kamaránknál megtekinthetők.

Sopron, 1908. szeptember hó 23-án.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Hírek.

Zalavármegyei képviselő a delegációban. A képviselőház 24-iki ülésében választotta meg a magyar delegáció tagjait. Zalavármegye képviselői közül Eitner Zsigmond lett újból tagja a delegációnak.

A csendőrség felügyelője Zalaegerszegen. A csendőrség legfőbb parancsnoka, Zeigler Károly csendőrségi felügyelő a múlt héten Zalaegerszegen időzött s a csendőrszárny felett szemlélet tartott.

A zalamegyei gazdák segítsége. A folyó évi takarmányhiány enyhítésére megindított állami segélyakció keretében a sujtott kiscgazdák takarmányszükségletének fedezésére a zalamegyei főispán által is legmelegebben pártolt felterjesztés alapján a m. kir. földművelésügyi miniszter a „Tapolca-vidéki Gazdakör” előterjesztésére 1985 q szalma és 2111 q korpá, a „Balatonfüredi és vidéke Gazdakör” kérelmére pedig 1376 q szalma és 1403 q korpá

beszerzési árának 10—30%-át tárcája terhére elvállalta és nevezett gazdakörnek ezen a címen 9830 K 40 f, illetőleg 670 K, összesen tehát kereken 16500 K államsegély igénybevétele tette lehetővé. Együttal pedig azokban a rendkívüli méltányos esetekben, midőn a tapolca-vidéki gazdakör indokoltan tartotta, hogy a takarmányhiányon kívül a nemrégiben pusztított tapolcai tüzvész folytán is szenvedett szegény emberek is a miniszter figyelmébe ajánlatainak, a miniszter az egyesületnek ezt a kérelmét is magáévá tette és gondoskodott róla, hogy a legjobban sujtott kiscgazdák ne legyenek kénytelenek nélkülözni.

Kinevezés. A zalaegerszegi kir. pénzügyigazgató Guelmió Alajos érettségi vizsgát tett perlaki lakost a perlaki kir. adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Ismét elhalasztják az iskolai beiratásokat. A városban uralgó vörheny (sarlach) járvány újra olyan nagy mértékben kezd terjedni, a megbetegedések száma annyira emelkedik, hogy a hatóság az elemi iskolákban és az ovodákban a tanítást, a járvány teljes megszüntetéséig felfüggesztette. A beiratkozásokat teljesítik ugyan, de csak olyan házak lakosságával, amelyeknél betegség esete nem merült föl. Tekintettel a betegség súlyos természetére, mindenki saját érdekében cselekszik, ha a hatóság által elrendelt óvintézkedéseket pontosan megtartja és a bekövetkező megbetegedéseket bejelenti s orvosi segélyt vesz igénybe.

A Julián egyesület kérelme a vármegyéhez. A Julián egyesület, melynek célja a Horvátországba szakadt magyarokat az elhagyott iskolák fenntartása által megvédelmezni, azzal a kérelemmel fordult a vármegyéhez, hogy 500 koronával lépjen be az alapító tagok sorába.

A hivatalos órák a pénzügynél. A m. kir. pénzügyigazgatóságnál és a melléje rendelt számvevőszéknél a hivatalos órák f. évi október 1-től kezdődőleg megváltoznak; és pedig hétköznapokon d. e. 8—12-ig és d. u. 2—4-ig, vasár- és ünnepnapokon d. e. 9. órától 11-ig tartatnak.

Iskolai értesítés. Városunkban elterjedt sarlach betegség miatt orvosi előterjesztésre, alispáni rendelettel is jóváhagyva, városunk hatósága a f. évi szeptember hó 28-ig beszüntetett elemi iskolai tanítást bizonytalan időre, illetőleg a járvány lejártaig most már harmad ízben is elhalasztotta. A tanítás kezdetéről a t. e. szülők hirdetések útján nyerne értesítést. Az igazgatóság.

Átvonuló katonaság. A király gyakorlatok utáni napokban Zalaegerszegen a 16-ik huszárezred három százada vonult keresztül s itt két napig pihenőt tartottak. A huszárok debreceni és nagyvárad magyar fiúk, de ezidőszerint Regedében és Marburgban vannak állomáson. A tisztikar Gróf Batthyány Pál főispán ur ömlesztőségének vendégszerető házához ebédre volt hivatalos.

Jánkahegyközség választmánya az idei szüret határidejét folyó évi október hó 1-ére állapította meg.

Állatdíjazások. Folyó hó 19-én Nován a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület, a novai járási gazdakör közreműködésével, a m. kir. földművelésügyi ministerium anyagi támogatásával tenyészállat díjazást rendezett. Az állatdíjazás erkölcsi sikere semmi kívánni valót sem hagyott maga után.

A felhajtott állatok minőségéből ítélve, bátran el lehet mondani, hogy a járás vezető férfainak éveken keresztül folytatott oktatása s buzdítása nem hallatszott el a pusztában kiáltónak szava szerint, mert a nép a sok oktatást és példaadást a szebbnél szebb állatok tenyésztésével, a saját jólétének emelésére követni iparkodik. Megmutatta népünk, hogy Göcső az állattenyésztés terén a vezető vidékek sorába küzdötte fel magát.

Igaz, hogy a rendezőség a takarmányszük

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer.

Minden külföldi fölülmul hazánk természetes szénsavas vizeinek királya:

a mohai **ÁGNES** -forrás

Milleniumi nagy éremmel kitüntetve. Kitünő asztali bor és gyógyvíz; a gyomor-

égést rögtön megszünteti, pártalan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomorbetegségeknél.

Kedvelt borvíz! **Olcsóbb a szódavíznél!** Kedvelt borvíz!

Főraktár: GYARMATI VILMOS urnál Zalaegerszegen.

évekre való tekintettel félve gondolt az állatdíjazásra, azonban a nép életrevalósága megmutatta, hogy az nem képez akadályt szép állatok tenyésztésében; mert különféle takarmányok előállításával ezen akadályt fényesen leküzdötte.

A felhajtott állatok majd mindegyike méltó volt a díjazásra; úgy hogy a bíráló bizottságnak igazi nehéz munkát adott a sok közül a legszebbeket kiválasztani.

Felhajtottak 131 db tehenet és 96 db üszőt. Ezek közül a következő tenyésztők állatai lettek díjazva: Tehenek díjazásánál: I. díjat 100 K államdíjat (kötött) kapta Kovács Miklós Nova, II-ik államdíjat Horváth Lajos Liezkó, III-ik 75 K államdíjat Tráji István Bollahida, IV-ik 50 K egyesületi díjat Varga József Tárnok, V-ik 50 K gazdaköri díjat Toplak József Baktüttös, VI-ik 25 K gazdaköri díjat Beeze János Hernyék, VII-ik 25 K gazdaköri díjat ifj. Gombor Ferenc Petrikeresztur. Üszők díjazásánál: I-ső 100 K kötött államdíjat Novák Kálmán Bollahida, II-ik 75 K államdíjat Hermán Pál Bördőze, III-ik 75 K államdíjat Horváth Gábor Petrikeresztur, IV-ik 50 K egyesületi díjat Kráncz Sándor Gomboszeg, V-ik 50 K egyesületi díjat Csordás József Hernyék, VI-ik 25 K gazdaköri díjat Halbaksz József Nova, VII-ik gazdaköri díjat Stankovics János Győrűszeg.

Díszelő oklevelet kaptak: Krosztz János Henes, Török Ferenc Náprádfa, Czódli Zsigmond Bollahida, Nyulász József Bollahida, Vörös György Nova, Lengyel Pál Bördőze, Pálfi Ferenc Petrikeresztur, Baksa Ádám Bollahida, Szalai Sándor Bollahida és Simon János Kustánszeg.

Csabrendeken e hó 21-én rendezett állatdíjazást a Z. G. E. a sümegvidéki gazdakör közreműködésével. A felhajtás nem volt nagy, de az anyag kiváló szép, jellegzetes nyugati fajta. Különösen szép volt Barza László kollekcója, amelyet a bizottság oklevéllel tüntetett ki.

A gazdasági egyesületet ifj. Dr. Tarányi Ferenc és Bosnyák Géza képviselték.

Díjakat kaptak tehenekért: Bódis Elek Kisvásárhely, Kis Mihály Kisvásárhely, Szőke István Deák, Bálint József Nyirád, Polgár András Galsa, Bódis József Csabrendek, Nyirő Ferenc Csabrendek; üszőkért Albert János Szegvár, Nyirő Ferenc Csabrendek, Kocsi József Dabroncz, Lohonya Elek Mihályfa, Plachner László Csabrendek, Makkos István Deák, Csombó János Kisvásárhely, Bódis Elek Kisvásárhely, Tóth János Prága. — Elismerő oklevelet kapott még Bördőze István Csabrendek.

Perlakon 22-én tartották meg a díjazást. A felhajtás kevés is volt s az anyag még kezdetleges. A marhatenyésztés újabb időben kezd ezen a vidéken nagyobb lendületet venni.

Díjazottak: tehenekért Szácsor Balázs, Dolencz Flórián, Csanzsel Balázs, ifj. Antolek György, Petkovics Miklós Perlak, Magarec Antal, Ruzsics Bálint Murakirály; üszőkért Podverzanecz György, Golubics Mihály, Malek Károly, Blazsinosics János Periak, Bálint Balázs Draskovecz, Horváth Tamás és Malek Bálint Perlak. — Elismerő oklevelet kaptak: Verly Ernő és Magarec Antal Perlak.

Parcellázás. A Zalalövő mellett levő Nagyhegy nevű birtokot a kormány parcelláztatja s Krenner Jenő szombathelyi mérnök megbízást kapott a földművelési ministertől az 1200 holdnyi terület parcellázási munkálatainak keresztülvitelére.

Elmaradt a Balatonon a hadgyakorlat. Híre járt, hogy az idei veszprémi nagygyakorlatokkal kapcsolatban a Balatonon éjjeli vízi útközet keretében teljesen felszerelt és hadihajókká átalakított balatoni hajókon csapatokat szállítanak, amikor a király is jelen lesz a Baross nevű személyszállító hajón, amely erre az alkalomra tengernagy hajó lett volna. A tervezett tengeri útközet elmaradt.

Iskola a gyermekmenhelyben. A gyermek-

menhely lassan átfajlik a züllött gyermekek azilumává. A minister rendelete értelmében a züllesnek induló gyermekek első javító intézetei a gyermekmenhelyek lesznek. A szombathelyi menhely be is rendezkedett ilyen javító intézeté. A menhely egy tanítót alkalmazott, aki éjjel-nappal a gyermekekkel van, rájuk felügyel és őket az elemi oktatásban részesíti. Az intézet jelenleg 12 ágyval és kellő tanszerekkel van felszerelve. Azok a gyermekek, akik itt sem javulnak meg, a gyermekliga által fenntartott szigorubb nevelést nyújtó intézetekbe szállítottnak. Ilyen intézet kettő van az országban. A szegedi Árpád-otthon és a soproni Széchenyi-otthon. A javíthatatlanok a jövőben e két fórumon át kerülnek az állami javító-intézetekbe.

Tudósok a Balatonon. Lóczy Lajos egyetemi tanár vezetése alatt múlt héten rendezett kiránduláson a következő külföldi tudósok vettek részt: Prof. Dr. E. Seler és neje (Berlin), M. de Oliveria Lima és neje (Bruxelles), Prof. Dr. F. Frech és neje (Breslau), Dr. Jan B. Ambrosetti és neje, Jonkheer L. C. van Paubus és neje, Bertil Sederholm és neje, Elisabeth Sederholm, Dr. K. Ausserer, Charles Peabody, Dr. A. Wirth (München), Dr. P. Tietze (Wien), Dr. Lehmann Nitsche (Labla), Mirs Adda (Bosztón), Dr. R. Wallaschek, Dr. Haus Lene, Paul Ehrenreich, Prof. Dr. Oberhammer (Wien), May Kot Cajetan Komers, Luis Garabelli (Uruguay).

Rablás. Zsifkovics Márk és neje szül. Belez Antónia leszkovcehegyi lakosok Belez Ferenc ugyanottani lakostól 58 K 12 f készpénzt erőszakkal elvettek és ezenfelül még meg is akarták mérgezni. A stridói esendőrség a nyomozást megejtve, nevezettek a nagykanizsai ügyészségnél feljelentettek.

A lakbér. A esáktornyai tisztviselők is arról panaszkodnak, hogy a kormány által a lakberekre vonatkozólag begyűjtött adatok alapján megállapított átlag nem felel meg a tényleges viszonyoknak. Ezért Simon Lajos táblabíró elnöklele alatt gyűlést tartottak s feliratban kérték a ministert, hogy újabb adatgyűjtést rendeljen el.

Szüret. A jövő héten megkezdődik vármegyeszerte az általános szüret. A korai fajtákat s a rothadó szőlőt már a múlt hetekben mindenütt leszedték. A kilátások a mennyiségre nézve kedvezők, de a minőség valószínűleg a tavalyi mögött marad. Eladások már történtek, még pedig hallatlan alacsony áron és pedig előnyös felvásárló hegyi szőlők termését árták el 23—30 koronáért. A hét végén az ajánlatok sűrűbben érkeztek a nagyobb termelőkhez s az utóbbi napokban néhány fillérrel jobb árakat ígértek. Bortermelő vidékekről kedvezőtlen hírek érkeznek. Ugy látszik, hogy a borkereskedők manőverje országsszerte sikerült s a borok árát egyelőre le tudták szorítani. A hordók árai szokatlanul magasra szöktek s néhol hektolitereként 2 korona használati díjat fizetnek a kölesön hordókért.

A husárok. A husárok számára részéről szertelenül történt fölemelése a hatósági mézárászék felállítását eredményezte. A hatósági mézárászék működését rokonszenvvel fogadta a közönség és a ki tehetett, onnan szerezte be husszükségletét. És mialatt a hatósági mézárászékben alig győzték a közönséget kielégíteni és sokan, megunva a hosszas várakozást, üres kézzel voltak kénytelenek távozni, addig a mézárászék üzletei üresen álltak. Amikor a mézárászék arra a szomorú tapasztalatra jutottak, hogy a hatósági mézárászéknek továbbra való fenntartása esetén kénytelenek lesznek üzleteiket becsukni, testületileg jelentek meg a polgármesternél s kijelentették, hogy hajlandók a húst ugyanolyan árban mérni, mint a hatósági mézárászékben mérik, az

árakat csak a tanácstól előre kikérendő hozzájárulás esetén emelik föl, de kérik a hatósági mézárászéknek azonnal leendő bezárását. A polgármester a mézárászék ezen egyértelmű kijelentésére és kérelmére intézkedett a hatósági mézárászék működésének megszüntetésére iránt, mert jóhiszeműleg föltételezte, hogy a mézárászék mesterek adott szavukat megtartva, a közönséget méretekelt áru hussal látják el. A mézárászék a polgármesternél tett kijelentésük alkalmával a husárokat fixirozták; s pedig a marhahus árát 44—48, a borjúhúsét 48—52 kban határozták meg. Alig záródtak be a hatósági mézárászék ajtai, első dolguk volt a mézárászéknek a husárokat fölemelni. Azóta majd minden második nap följebb megy a hus ára. Mikor a fogyasztó közönség e miatt zúgolódni kezdett, a mézárászék bejelentették a tanácsnál a husárok fölemelését, abban a hitben, hogy a tanács befejezett tény előtt állván, tudomásul veszi a bejelentést. Ámde nem így történt. A tanács nem vette tudomásul a mézárászék bejelentését és erről azzal az indokolással értesítette őket, hogy nem tartották meg a tanácssal való megállapodásukat, a husárokat önkényűleg emelték, amihez joguk nem volt. Most pedig kilátás van arra, hogy a husárokat megint fölemelik.

Az egyéves önkéntesek előléptetése. Katonai körökből írják, hogy az egyéves önkéntesek előléptetésében reformot készülnek behozni. Ugyanis mindazok, akik husvétkor az altisztvi vizsgálaton jeles minősítést kapnak, nyomban őrmesterekké fognak előrukkolni. Az igen jók szakaszvezetőkké lesznek, a többiek meg tizedesekké. Eddig a legmagasabb sarzsi a tizedesi volt s ha a tisztvi vizsgálatot sikerrel tette le, akkor lehetett belőle őrmester.

Eltűnt leány. Szombathelyről írják, hogy Szakter Lajos zalaegerszegi napszámos ott találta meg 16 éves leányát, akit egy asszony elesébfótt s valami büntanyára akart eladni. A leányt egy szállodában találták meg s a rendőrség átadta az atyának.

Az ellenőrzési szemlék elmaradnak. A m. kir. honvédelmi minister 8419/908. szám alatt kibocsátott körrendelete szerint a közös hadsereg és m. kir. honvédség nem tényleges állományához tartozó legénység ellenőrzési szemléje a f. évben nem fog megtartatni. Kivételt képeznek a tartalékos (póttartalékos) hadapródok s hasonló állásuak, valamint a tartalékos (póttartalékos) hadapród jelöltek, akár a közös hadsereg, akár a honvédség kötelékébe tartoznak. Ezek kötelesek úgy az idén, valamint ezentúl évenként a fő- és esetleg utóbemutatásra megjelenni; amire különben felsőbb parancsnokságuk részéről utasítást kapnak. A tisztvi bemutatásokat az eddigi mód szerint tartják meg. A népfölkelési időszak jelentkezések, melyek a múlt évben szüneteltek, az idén életbelépnek.

Agyonütötte a part. Simon Károly kaszaházi 18 éves legény másodmagával homokot ásott a község közelében lévő homokbányában. A bányát nagyon aláaknázták s bár szemellátható volt annak veszélyes állapota, Simon és társa mégis ott dolgoztak. A mélyen aláásott part egyszerre csak leszakadt és maga alá temette a két munkás embert. Az egyiknek sikerült magát kiszabadítania, de nem úgy Simonnak, akit a gyorsan odahívott emberek már csak holtan tudtak a részakadt nagy földtömeg alól kihuzni. A megejtett vizsgálat megállapította, hogy gondatlanság senkit sem terhel.

Szőlővenyige mint takarmány. Újabb kísérletek szerint a szőlőindák takarmányképp előnyösen felhasználhatók. A szőlők metszése alkalmával összegyűlt és eddig tüzelésre felhasznált indák (venyigék) ugyanis tapasztalat szerint a réti széna tápláló anyagából mintegy 60%-ot bírnak, természetesen ha megfelelő módon készít-

BITUMINA

BITUMINÁVAL fedett tető bemeszelve szép fehér marad és kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen.

BITUMINA RÉGI ZSINDELYTETŐK ÁTFEDÉSÉRE IS KIVÁLÓAN ALKALMAS.

Csakis védjeggyel ellátott tekercseket fogadjunk el.

Gyári főraktár Zalaegerszeg és vidéke részére: BREINER BENŐ fakeskedésében ZALAEGERSEGEN.

tiszta bitumenből készített valódi aszfalt tetőlemez, tartós, tűzbiztos, szagtalan kátrányozást vagy egyéb mázolászt nem igénylő

tetőfedőanyag

tetnek el. Ilyen indahulladék hazánkban sok millió métermázsza gyülik össze évenként és okszerűen feldolgozva tekintélyes mennyiségű tápanyagot szolgáltatna. Dalmáciában, ahol szintén hiány van takarmányban, most kezdik ezt az eljárást kipróbálni s mint a jelek mutatják, eredménnyel.

Leesett gerenda. Kéner Dániel korosmáros udvarán lévő amerikai jégverem javításán dolgoztak az ácsok. A külső falazatot képező gerendákat szedték szét, mert több darab elkorhadt és eltört. Amint az egyik már kettétört gerendának az alsó felét kiemelték, a felső még kevésbé megerősített gerenda kidőlt, az éppen ott járt Kéner Dánielre esett és a felső végén beléjevert hosszú két nagy drótszeg a gazdáknak mélyen a hátába furódott.

Hamis név. Gyungyus József és neje pusztai lakosoknak nem volt pénzük, tehát egy kis fináncművelésre szánták rá magukat. Elmentek Vutsák Miksa varasdi lakoshoz s attól 1200 koronát vettek kölcsön. A hiba csak az volt, hogy Gyungyusék Pusztákovic Tamás és neje személyében mutatták be magukat s a kölcsönt ezek nevében vették fel. A csendőrség kinyomozta a csalókat, akiknél vagy 700 koronát meg is találtak.

Kötelező babatartás. Belügyminiszteri rendelet érkezett, mely azt tartalmazza, hogy a községeket szigorúan utasítsák, hogy minden község és kis községben, hol 800 lakos van, okleveles bábát kötelesek alkalmazni. Két egymástól legfeljebb két kilométerre eső oly községben, melyeknek lakossága 1600 lakosnál nem nagyobb, közösen tarthatnak egy okleveles bábát.

Köztudomásu, hogy köhögés, rekedtség és elnyálkásodásnál legbiztosabban hatnak a világhírű Egger-féle mellpasztillák, melyek a gyomrot nem rontják és kitűnő ízűek. Kaphatók minden gyógyszerárban és drogériában. Doboza 1 K és 2 korona. — Próbadoz 50 fillér. — Főraktár: Nádor gyógyszerár Budapest, VI., Váci körút 17.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból.

Leves, kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható, az ivó tudta nélkül.

A COZAPORNÁK az a csodálatos hatása, hogy ellenszenvessé teszi az iszákosság szeszes italát. A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér, avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki s sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől mentett meg, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatalembert a jó utra és

szerecséjéhez segített és sok ember életét számos évvel hosszabbította meg.

Az intézet, mely a valódi, világhírű Cozapor tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és egy 1500 községű irattal telt könyvet díj és költségmentesen küld. A Cozapor teljesen ártalmatlan voltáért szavatolunk. Magyarul és németül levelezünk.

Ingyenpróbát a valódi Coza-porból bérmentesen küld levélbeni felszólításra az alanti cég.

COZA INSTITUTE, 62, Chancery Lane, London E76 (Anglia).
Levelek 25, levelező lapok 10 fillérrel bérmentesítendők.

Lopás Varga Lajos csillag-utoai lakós fanyulakat tenyészt. Nagy gonddal vezeti a tenyésztést, mert néha szép pénzt lát az eladásra szánt példányokért. És ambar szigorúan felügyel a nyulak ketrecére s ez ugyan el van zárva avatatlanok elől, valaki mégis módját ejtette a bejutásnak, kiválasztotta a legszebb két tapsifülest és elvitte magával. Az ügyes tolvaj a kiválasztásnál arra is gondolt, hogy a lopott nyulakat tenyésztesse.

Elvesztett tárgy. Litvánai Györgyné zalaegerszegi lakós elvesztette pénzes tárcáját, amelyben egy arany karikagyűrű és egy darab gránát-köves arany gyűrű volt. A becsületes megtaláló adja át a helybeli rendőrségen, ahol illő jutalomban részesül.

Elvágta a nyakát. Német László helybeli nap-szamos valami csekélység miatt összeveszett a feleségével. Az ebből keletkezett haragját fokozta még az a körülmény is, hogy nagy anyagi zavarokkal kellett küzdenie, a hitelezők zaklatták,

elhatározta tehát, hogy öngyilkossá lesz. Szándékát úgy akarta végrehajtani, hogy késsel elmettse a nyakát, mikor azonban már belevágott, megdöngölte a dolgot s abba hagyta a műtet. Sérülése súlyos, de nem életveszélyes.

Allati betegség. Ságod—Bekéháza községben a sertésorbánc járványszerűen fellépett; minek következtében a hatóság a községet zár alá helyezte.

Serdülő leányok és fiúk

erősekké és vidorakká fejlődnek, elvesztik lehangoltságokat, hogyha a szükséges táplálékot

Scott-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük ügyembe venni.

alakjában élvezik, a mely az összes erősítő szerek között a legkiválóbb.

Orvosok és bábák a SCOTT-féle Emulsiót a legmelegebben ajánlják az utóbbi 32 év óta. Édes mint a tejszín.

Könnyebben emészthető mint a tej.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

A kolera. Oroszországban dühög a kolera s egy esetet Máramaroszigeten is konstatáltak. Messze van ugyan tőlünk a vész, de a belügyminiszter szükségesnek látta a hatóságokat idejekorán óvatosságra inteni. A kolera elleni védekezés tárgyában a következő rendelet jelent meg: Hivatalos értesítések is megerősítik, hogy Oroszországban a kolera járvány oly jelentékeny terjedelmet nyert, miszerint közel állunk annak veszélyéhez, hogy e betegség hazánkba is behurcoltatik. — Ennélfogva azon célból, nehogy a járvány az országot készületlenül találja, elrendelem: I, hogy a köztisztaságra előírt intézkedéseket hajtsa végre és minden előforduló kolera-megbetegedés esetén az indokolt óvintézkedéseket tegye meg; 2, intézkedjék az iránt, hogy a kolera elleni védekezés tárgyában megküldött »Utasítás« megfelelőleg szétosztván, annak tartalmáról az illetékes községek eleve tájékozzák magukat; 3. Intézkedni fogok az iránt, hogy a kolera által fertőzött vidékekről esetleg törvényhatósága területére utazni szándékozó egyénekről az illető hatóságok eleve értesítést nyerjenek. Fölhívom ennél fogva a címet, hogy az ily utasok tartózkodási helyét pontosan nyilvántartván, azokat öt napig hatósági orvosa által figyeltesse meg. 4. Végül föl hívom, hogy eljárásáról tegyen ide jelentést és minden koleragyanus esetről azonnal távirati értesítést küldjön. Budapest 1908. szeptember 18-án. Andrássy, s. k.

Messaline - és „Hennebeg“
Radium - Selyem selyem 1 K 50 f-től
Louisine - fejjebb bérmentese és
Taffet - vámmentesen. Minta
postafordultával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők:
an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Piaci áraink a legutolsó hetivásáron 100 kilogrammonként

búza	minőség szerint	Kor. 100	Kor. 100
rozsa	»	21-60	—
árpa	»	17-40	—
zab	»	15—	—
kukorica	»	15-20	—
	»	18—	—

Felelős szerkesztő: Dr Csák Károly.

Laptulajdonosok: Dr Csák Károly és Udvardy Ignác.

HIRDETÉSEK

felvételnek
A KIADÓHIVATALBAN.

SIRUP-PAGLIANO a legjobb vértisztítószer. Feltalálója Girolamo Pagliano florenzi tanár, 1838 óta állítja elő. Sirup Girolamo Pagliano a legjobb és legbiztosabb hashajtószer, mely 1838 óta sok ezer családnál a legjobb eredménnyel használtatik. Orvosi rendeletre minden jobb gyógyszerárban kapható. Megszünteti a székrekedést és annak következményeit, mint vértódlás a fejbe stb., előmozdítja az anyagcserét és vértisztítóan hat bőrkiütések, csusz, köszvény-nél stb. Megrendelések intézendők: Girolamo Pagliano tanár, Florenc (A 74.) Via Pandolfini. — Elismerő leveleket és prospektust ingyen és bérmentve küld a vezérképviselőség: Dr. F. Herzig, Wien, VII. (A 74.) Mariahilferstarasse 48. Gyógyszertárak főlerakatként kedvező feltételek mellett kerestetnek.

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajosok, ferdénőtték és amputáltak részére.

Budapest, IV. Kossuth Lajos-u. 8., félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától felfelé.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközölnének.

Hygienikus cikkek a legfinomabb minőségekben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tucatanként 2—16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége“ című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága.

Kőbányai Polgári Sörfőző R. T.

Főraktár:

Fürst és Társánál
Zalaegerszegen, Rákóczi-u. 21. sz.

Király sör, Dupla márciusi

Palack sör mindenkor friss töltesű megrendelhető a főraktárnál.

Dupla maláta sör, Szent István védjegyű, mint kiváló gyógysör ajánlatos.

Szíves figyelmébe ajánljuk, hogy az 1896. évi Ezredéves Országos kiállításán az összes versenyző sörfőzők közül mi kaptuk a legnagyobb kitüntetést, a „Diszoklevelet“ hasonlóképpen 1900. évben Párisban, 1904. évben Flórencben, 1905. évben Nápolyban és Palermóban, mindenütt a legnagyobb díjjal, a Grand Prix-vel lettünk kitüntetve; jogosult tehát azon meggyőződésünk, hogy sörforgalmát nagyban emelni fogja azáltal, ha jövőben a mi söreink árusításával foglalkozik.

Szent István védjegyű Dupla Maláta sörintet, mint kiváló gyógysört ajánlják: dr. Ángyán, dr. Elischer, dr. Hercul, dr. Kéty, dr. Korányi, dr. Laufenauer és dr. Liebman budapesti egyetemi tanár urak; továbbá: dr. Glax tanár ur, cs. és kir. kormánytanácsos Abbázia, dr. Ebers csász. tanácsos ur és dr. Cottelli ur, cs. és kir. fensége József főherceg udvari orvosa, Cirkvenica.

**A botfai urodalom
tüzifa eladása
Zalaegerszegen
Gyarmati Vilmosnál.**

STOCK-COGNAC MEDICINAL.

szavatolt valódi borpárlat

CAMIS és STOCK

gőzpároló telepéből

BARCOLA.

Cognac gőzfőzde állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben.

Csak az ily cégtáblával jelzett üzletekben

lesznek **Singer** varrógépek elárúsítva.

Figyelmeztetésül! Minden varrógép, melyet más varrógépüzlet „Singer varrógép” név alatt forgalomba bocsát, csak utánzata egyik régebbi szerkezetünknek, amely családi gépeink új szerkezeténél fogva, ugy szerkezet, mint használhatóság és tartósság tekintetében a miénktől nagyon távol áll.

SINGER CO

varrógép részvénytársaság
ZALAEGRSZEG, Vármegyház-tér 1.
Magyarország legnagyobb és legrégebbi varrógép üzlete.

Minden rendszerű varrógép javítása elvállaltatik és szakszerűen eszközöltetik.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Zalavármegye zalaegerszegi járásához tartozó teskándi körjegyzőség székhelyén **Teskándon egy 3 szoba, 1 iroda helyiség és az összes mellék helyiségekből álló lakás és kut építése**

lett elhatározva, melyre ezennel versenytárgyalás hirdettetik.

A tárgyalás 1908 évi október hó 18-án délután 3 órakor lesz a teskándi körjegyzői irodában megtartva.

A tárgyalás szóbeli; — tartoznak vállalkozók a körülbelül 12000 korona építési költségnek 5%-át bánatpénz gyanánt készpénzben vagy értékpapírban letenni, mely bánatpénz az építés befejezése után egy évre lesz vállalkozónak kiadva. Vállalkozó az épületért egy évig szavatosságot vállal.

Az épület 1909 évi szeptember hó 1-ig befejezendő. A fizetés 3 részletben történik. Első részlet a falazatnak 1 1/2 m. magasra való felemelése után, a második részlet a tetőzet felállítása után, a harmadik részlet pedig az épület hatósági átvétele után fizetetik.

Építetők községek a tett ajánlatok közül szabadon választanak, vállalkozók pedig a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Az építési tervek és a többi feltételek a teskándi körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Megjegyeztetik, hogy az egész építkezést az államépítészeti hivatal kiválmáinak megfelelően kell felépíteni.

Az anyag fuvarozása (vizhordás nélkül) esetleg természetben szolgáltatik.

Ellmann Béla
körjegyző.

Kezdő-fizetéses **gyakornok,** esetleg kisebb utazásra alkalmazható **irodai hivatalnok** kerestetik **azonnali belépésre** nagyobb cégnél.
Cim a kiadóhivatalban.

Sok pénzt

takaríthat meg, aki kályháját és takaréktűzhelyeit általam javíttatja, vagy átrakatja fa-, szén- és koksztűzésre, tűzmentes téglából épített tűzszekrényvel. Nincs többé szén- és szénmégzés a szobákban, ha bizalommal hozzám fordulnak. 14 évig dolgoztam mint segéd bel- és külföldön, többek között Ó Fensége József főherceg alsóúti birtokán, Frigyes főhercegnél Féltoronyban, Rainer főhercegnél Badenben, Mária főhercegnőnél Hallban (Steyer), Alfonz spanyol király altmünsteri kastélyában (Felső-ausztria), hol a legnagyobb megelégedést és bizalmat nyertem.

Itt Zalaegerszegen való önállósításom óta szintén a legnagyobb megelégedésben részesültem. Ajánlom megtekintésre dús választéku raktáramat elsőrendű, csinos és olcsó

cserépkályhákból.

Minél számosabb megrendelést kérve, gyors és lelkiismeretes kiszolgálást biztosítok.

Kiváló tisztelettel

BACH LAJOS

kályhás
Zalaegerszeg, Munkácsi-utca 6., Korányi-ház,
a Központi kávéház mellett.

Eladó

egy Eisele-féle **takarmány-füllesztő**

gőz-kazán

a hozzávaló csövekkel és 2 darab 40 hektoliteres hordóval.

A készülék rendkívül alkalmas répa, burgonya összefőzésére tőzeg vagy szecskával. Gépész nem kell hozzá, tüzelő-anyag fogyasztás minimális.

Ára minden felszereléssel együtt 400 korona.

Nálam szeszgyár építés folytán vált feleslegessé.

MALATINSZKY FERENC
földbirtokos Zalaacsány.

Mészárszék megnyitás.

Van szerencsém az igen tisztelt nagyközönség szíves tudomására hozni, hogy **Zalaegerszegen, a Főtéren a plébánia épületben, az Arany Bárány szállodával szemben**

mészárszék

október hó 1-én megnyitom s ott elsőrendű **növendék-marhahúst** árúsítok.

Husarak: leveshus 88 fillér, I. rendű hus 96 fillér kilogrammonként.

Igyekezni fogok a közönséget a legjobb minőségű hússal ellátni s figyelmes kiszolgálásról mindenkit biztosítok.

Szíves támogatást kér

Mandler Mór.

NOXIN

Minden jobb üzletben kapható.

HOCHSINGER TESTVÉREK
BUDAPEST.

Eladó

a novai urodalomban 308 kat. hold bükkös erdőben a

makktermés.

Értekezhetni az urodalmi intézőségénél Nován.

Hirdetés.

Zalalövön, a vasuti állomás közvetlen közelében egy a mai kor igényeinek mindenben teljesen megfelelő

vendéglő épület

mely áll három teremből, hat vendégszobából, egy pincérszobából, a vendéglős családja részére fentartott két nagy lakószobából és a hozzátartozó mellékhelyiségekből körülbelül 2 hold belsősséggel és körülbelül 3 holdnyi szántófölddel együtt f. évi szeptember 29-étől kezdődőleg bérbeadó. Tudakozódni lehet

Dr Czinder István
ügyvédnél Zalaegerszegen.

A mosás akár a táncz,
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használsz,
Még szived is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, **hathatós** tisztítóerejét saját szerű előállításának és a legjobb nyersanyagok legmondosabb kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kiméli a kezeket és a fehéreműt!
Megtakarít fáradtságot és vesződséget
kiméli ennél fogva az egészséget!
Megtakarít pénzt, időt és munkát!
• Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

Borsajtók,

szőlőzuzók, vetőgépek, gabona rosták, konkolyválasztógépek, Sack vasékék, boronák, szecskavágógépek, pénztár-szelvények, kályhák, tüzhelyek nagyválasztékban kaphatók

D. Horváth Győzőnél
Zalaegerszegen.

Grünbaum Ferenc

mész- és téglagyára

ajánl helyben gyártott, legjobb minőségű

meszet és téglát

Megrendelések a legpontosabban és gyorsan eszközöltetnek.

Városi iroda:

ZALAEGRSZEG, KOSSUTH LAJOS-UTCA II.

Óh Jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatású

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

**„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR**
Budapest, V., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított

Kapható Zalaegerszegen: **Kaszter Sándor, Kocsuba Emil**, Sümegen: **E. Dervarics István**, Zalaszentgróton: **Botfy Péter** gyógyszerárakban.

Eladó

Zalaegerszeg tövében 15 hold (3 hold szőlő, többi szántó, kaszáló és gyümölcsös) egy tagban **gazdasági birtok** lakés gazdasági épületekkel és fölszereléssel.

Bővebb felvilágosítást ad e lap szerkesztője.

Amerika.

Elutazás Havrból minden szombaton, Bécsből minden kedden.

A francia vonal

által az amerikai vasutakra szóló jegyek minden állomásra kaphatók.

Közelebbi felvilágosítás ingyen és bérmentve csak a

Francia vonal által

Bécs IV. Wiedener Gürtel No/6. (A Déli és államvasutak állomásával szemben.)

Tessék a **cimre** vigyázni!

(Hirdetési jog a m. kir. Belügyminiszter által 118.674/904 sz. a. engedélyezve.)

A hölgyközönség figyelmébe!

Az őszi saison ujdonságai, világhírű zsolnai posztók, valódi angol ruhakelmék, női felöltők óriási választékban, remek kivitelen,

raktárra érkeztek.

Szives megtekintést kér

REISINGER és EISNER

divatáruházába.

Egy elsőrendű
disztemetkezési
 vállalathoz való
teljes felszerelés,
 gyázkocsival együtt jutányos
 árért eladó.
 Bővebb felvilágosítást ad
Grünwald Aladár
 Zalaegerszeg, Kossuth-Lajos-utca.
 Ugyanott két új hálószoba tölgyfa-
 butor eladó.

49488/I. 908. sz.

Árlejtési visszavonás.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminis-
 terium f. évi szeptember hó 18-án kelt
 106908. számú rendelete folytán a sümegi
 m. kir. dohánynagyárudára nézve a 47100/I.
 908. sz. a. folyó évi október hó 8. napján
 hirdett árlejtés visszavonatik.

M. kir. pénzügyigazgatóság.
 Zalaegerszeg, 1908 évi szeptember 22.

Odor,
 m. kir. pénzügyigazgató.

Értesítés.

A Széchenyi-téren fenálló üzle-
 tünket beszüntetjük.
 Különbféle kötött cikkeket, u. m.
 patent, csikos, aszur, női, uri és
 gyermekharisnyákat, ugyszintén láb-
 tyűt (kamásni), vadászharisnyát,
 térdmelegítőt, lélekmelegítőt ujjal
 s ujj nélkül stb., ezután lakásunkon
 Berzsenyi-u. 6. (Csácsi-u.) a legjobb
 minőségben készítünk. Fejeléseket
 bármilyen minőségben (szövöttet is)
 elfogadunk.
 Midőn ezt a n. é. közönséggel
 tudatjuk, egyszersmind kérjük, hogy
 jóindulatu pártfogását továbbra is
 fenntartani kegyeskedjék.
 Tisztelettel
Hofman nővérek.

BOHN M. és TÁRSAI
 NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.
 Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e
 — szakmában Ausztria-Magyarországon a —
BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK
 NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYÁN.
 Alapították 1864. Legelőkelőbb referenciák,
50 millió évi gyártás
 a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő
 cserepekből, vasoxyd természetes vörös szín-
 — ben vagy kátrányozva —
Gyártmányok: BOHN-féle szab. biztonsági átfedő csere-
 pek. Legelőkelőbb, legszebb tetőzet. —
 Képes átjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Nagykikindai
 gyártmány. B o h n-féle
 szabad. biztonsági átfedő
 cserép 272. szám.

Zombolyai gyártmány.
 Szabad. biztonsági préselt
 átfedő cserép 253. szám.

Vadászok figyelmébe ajánlom nagy raktára-
 mat új és jókarban levő
vadászfegyvereket, valamint az összes hozzátartozó
 cikkeket. Mindennemű varrógépek, kerékpárok, forgó-
 pisztolyok, gramfonok (beszélőgépek), takaréktűzhelyek
 és mindennemű alkatrészek. — Nagy javító műhely.
 Szives támogatást kér **HORVÁTH IMRE**
 műlakatos és varrógép-kereskedő.

Keil-lakk
 legkitünőbb mázolószer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.
 Keil-féle fehér »Glazur« fénymáz 90 f.
 Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 f.
 Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók: **Ján Ferenc cégnél Zalaegerszegen.**
Molnár Ignác cégnél Keszthelyen.

ERDÉLYI JENŐ gépész és electrotechnikus
 ZALAEGRSZEGEN.
 Telefon sz. 43.

KÉSZIT:
 Furott (artézi) és ásott kutakat,
 rossz vagy kevés vizet tartal-
 mazókat mélyít és átalakít.
 Szállít és felszerel szivattyukat
 kézi és géphajtásra.
 Becserél meg nem felelő és régi
 szivattyukat.
 Mindennemű gépjavitást szakszerűen készít és felvilágosítással, költségvetéssel díjtalanul szolgál.

Uj és használt szivattyukat állan-
 dón raktáron tart.
 Szagtalan árnyékszék, fürdő és
 mosdó berendezéseket, vízveze-
 téssel vagy anélkül.
 Vízvezetékek és csatornázások lé-
 tesítését házak, kertek, ipartele-
 pek, stb. részére.

Központi fűtéseket a legtakaréko-
 sabb tüzeléssel, kisebb (3—4 szo-
 bás) lakások részére is.
 Fayence és mosaik lapokkal fal
 és padlóburkolatokat.
 Hibás berendezéseket kezesség mel-
 lett átalakít.

LEOPOLD CYULA

Magyarországi Irodésa által Budapest, Erzsébet-körút 21. 280 aszly

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan:
Garvens-szivattyut

Garvens-művek. WIEN XX/2.
Bevezetés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tyukszemet, borkeményedést
azonnal eltávolít a Kaiser-féle
TYUKSZENHALÁL

Ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb
sósorszesz az

ERŐ SÓSORSZESZ

Ára 2 K, 1 K és 30 fillér.

Postán szállítja utánvét mellett a
KOSMOS vegyszert és koz-
metikai laboratórium.
GYÖR, BAROSS-UT.

Usonge-konzervok

BARTA-féle erdei gyümölcsbefőttök,
izék, szörpök, gomba-, hus- és főzelék-
konzerveket, nemes borovicákat,
— legkiválóbb minőségben szállít —
előkelőbb fűszerek

BÉLHURUT
(hasmenés), gyomorpanasz legjobb gyógy-
szere a BARTA-féle fekete áfonya-
gyógyász, kapható gyógyszerzetek-
nél. 6 üveget 8 k-ért bérmentve szállít.
Küvetkezésével is

Felkai Konzervgyár, Barta József
Felka (Szepesmegye). — Kérjen árjegyzéket!

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGESSÉG
gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-féle**
TOKAJI CHINA-VASBOR.

Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.
Kis üveg ára 8-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszerárakban.
Postán küldi: **KOBONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvin-tér.

PLATSCHEK VILMOS

elismert legolcsóbb, legszolidabb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruhaza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

fényképezési és festészeti műtermében
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 30.
készülnek csak elsőrendű művészi
kivitelben fényképnagyítások, aquarell-
és olajfestmények. Másolások szelvényre,
báronyra, lóra, elefántcsontra stb. Gross, fűggeték, tó stb.,
apró üvegfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek sir-
kővekre stb. Kírdől küldjek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

DIGESTOL GLÜCK

allegelőrebb emésztőpor

Doboz 2 kor.

Postai szállítás „FÉHÉR GALAMB” gyógyszerár
BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Meglepő haladás!
FICHTENIN

a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenféle fég-
get a lakásban ép úgy, mint mindennemű hernyót, vér-
és levéltetűt és egyéb kert- és veteményben kártékony állat-
kákat és azok petéit azonnal megöl.

Legmegbizhatóbb védekezési eszköz és ártalmatlan ellen-
Használati utasítás azerial való eljárás mellett biztosítja
a feltétlen eredményt.

Vesérképviselőik Magyarország részére:
DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-81.

Dr. KOVÁCS
KÉZPASZTÁJA

8 nap alatt kizsírja a
Tégelye K 1-20

Dr. KOVÁCS gyógyszerár
Budapest, Gyár-utca 17.
„Teltetett-tétek” ingyen.

Ha fáj a feje használjon
azonnal

Beretvas - MIGRAIN - pasztillát,
mely 5 percz alatt minden fejfájást megszüntet.
1 doboz 1 kor. 20 fillér. — Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.

Beretvas TAMÁS gyógyszerár
**KISPEST, Rákóczi-
utca 2.**
Ingyen postai szállítás 8 doboz rendelésnél.

PARIS SZALON

Szállítás: Simon Pál
Budapest, VI., Váci-körút 28. sz.
100 szoba 2-30 K-ól felfelé, kizsólgál-
nál és villanyvilágítással együtt. Fürdők,
elejára kávéház, étterem. Villamos vezet-
megállás hely az összes pályaudvarok és
halók felé.

Dr. KOVÁCS J.
homopátiái rendelő-intézet

11111 beteggyógyítás
szertedőb számára
Budapest, Váci-körút 13. sz.

KATZER

szörmeáruai elárangusk és az egész
világos el vannak terjedve.
Első és legnagyobb
magyar ellen védő részv. társ.

BOGDANY
szerecsseje darablan!

Vasárnapok osztály-
sorsjegyet csakis

BOGDANY S
lovári sorsjegytroda
BUDAPEST, KÁROLY KÖRÚT 20.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?
Schuller Kaszinó-éttermében

VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.
Elsőrendű konyha! Raponia zene-estély!

A vármegye-ház átellenében levő

versenyáruházban

kaphatók:

utazó- és kézi bőröndök, férfi-
női- és gyermekcipők, keztük-
harisnyák, turista ingek, és
egyéb férfi- és női divatcikkek
nagyválasztékban és versenyen-
kivüli olcsó áron.

---

68. év óta fennálló rőfös és posztó üzletemet feloszlatom.

Kartonok, vásznak, chiffonok, férfi és női szövetek, ágyneműek, asztalkendők,
terítők, szőnyegek, függönyök, paplanok, takarók, pokrőcök és minden e szak-
mába vágó cikkekől álló dúsan felszerelt raktáramat,
az üzlet feloszlataása céljából hatóságilag engedélyezett

végeladás

útján mélyen leszállított áron kiárusítom.

Gabonaszákok és vízhatlan ponyvák legolcsóbb árban kaphatók.

Teljes tisztelettel

Weisz Sándor.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy a Weisz Ede-
féle házban, — a vármegye-ház átellenében — levő iroda-helyiségemben **tűzifára,**
különbféle **kőszénre, koksza** és **faszénre** megrendeléseket felveszek.
Törekvésem az, hogy a t. közönséget pontosan kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel

Weinberger H. és fia.

Nyomatott Unger Antal könyvnyomdájában Zalaegerszegen.